

१/१(A) अन्तर्यामिका संग्रह Antaryapika

2074

दयस्तेषां मीः लक्ष्मीः तां लाति अर्जुनस्तस्य वं मानसं
यस्मिन् सः तादृशं तं ॥ इकार उच्यते ॥ कामो लक्ष्मी
रीकार उच्यते ॥ इत्येकाक्षरः ॥ मानसे वरणे वा ते वृका
रश्च प्रकीर्तित इत्येकाक्षरः ॥ पुनः गापान चूर्णं कृत्वा
छंतीति परमात्मानं जानंतीति गाः शानिनः तेषां अ
पाः अक्षरकाः दुष्टाः वृंसादयस्तेषां मनान् प्राणा
न् चूर्णयतीति असौ तादृशः ॥ अनः प्राणेषु वेप्रो
क्तस्ततो नः शुकटास्मृतीति विश्वः ॥ पुनः की-व्रत
विवाहं विः गरुडः बाहो वाहनं यस्य सः मे ॥ पुनः की-

५
व्रतबंधं धृत्वा द्वायणादिव्रतस्य बंधो यस्मिन् न सः ॥ य
दुदेहो न पूताचारमिदं यद्व्रतं स ज्ञानरक्षणानि
यमस्तं बंधुं तति तं ॥ पुनः कीं मादलं मालक्ष्मीः ॥
माशिवां श्रीं द्रमावेधामालक्ष्मीं श्वनिगधतइसे
काक्षरः श्रियां मातरि मामाने प्रतिषेधे व्ययं स्मृत
मिति विश्वः ॥ सेवदं लाति गृह्णाति तं ॥ दं कलत्रं
च बुद्धिं श्वेदे दाने च दातारि से काक्षरः ॥ ५ ॥
वा श्वारे दूध्वजधकू धृतो ज्वधिपतिः कुंध्रे उ
जा निर्गणो उगो राडारु दुरस्सरे डुरतर गैवेयक

भाउरं॥ उड्विउड्वनरकास्त्रिभृत्त्रिदगिभेडाद्राजि
नाउउदसंस्तादंबुमदंबुदालिगलरुदेवोमु
देवोमउ॥ ७॥ वाश्वारेदुइति॥ समउः देवः वः मुदे
हर्षाय अरंस्तादिसंचयः॥ कर्त्तरिलोद॥ सप्रसिद्धः
मउयतीतिमउः मउसुखनेइतिधातोः॥ देवः शिवः
वः युष्माकं अरंस्तातू॥ किंभूतः मउः वाश्वारेउध्व
जध्वकवारिजलेचरंतीतिवाश्वाः क्षुद्रमस्तस्मा
मामिदस्यामीमहामस्यः सध्वजेकेतोयस्यतं कामंद
तातिभस्मिकरोतीतिमदनदाहकइत्यर्थः॥ इदं स्वा

मिनिदेवेचेतिहेमः॥पुनःकिंभूःधृतोऽवधिपतिःधृतः
उडूनांनक्षत्राणांपैमधिपतिश्चंद्रोयेन॥पुनःकिंभूः
कुध्रेडूजानिःकुभुवंधारयंतितेकुध्राःपर्वतास्तेषा
मिदस्वामिहिमालस्तज्जाताकुध्रेडूपावतीसाजा
यास्येये॥पुनःकिंभूःगणानांप्रमथादीनांइदस्वा
मी॥पुनःकिंभूःगोराठारट्गोषुधेनुपुराजतेशोभ
डातेसोगोराट् नंदीतंरहतीतिगोराट्॥पुनःकिंभूः
उरस्सरेडुस्तरगैवेयकुभ्राट्ग्रीवायांकदरायां
भवंगैवेयकंतेनभ्राजतेशोभतेएवंभूतःपुनः

सेवगलरुक्मयस्य ॥ कं जले मस्तके काये हेमि चि
 ते धने सुखे इत्येकाक्षरः ॥ अ७७ः समीचिनं वास
 इति विश्वः ॥ कीकं संकुल्य मस्ति चेत्यमरः ॥ वीथ्या
 लिरावलिः पंक्तिरित्यमरः ॥ ७७ ॥ गोगजवाहनभो
 जनभक्षोद्भवपमित्रसपरत्नजशत्रोः ॥ वाहन
 वैशिष्ट्यासनहृष्टालामिहपातुजगन्नयतुष्टा ॥ ८ ॥
 गोगजवाहन इति ॥ गोगः शिवः तज्जः षडाननः
 तस्य वाहनं मयूरः तद्भोजनं सर्पः तद्द्रव्यं वायुः
 तद्देवो हनुमान् स्तं पातीति पः सुग्रीवस्तमित्रः र

सं अजितादिका २.

किंभूः उद्दिदुक्कुउडुनांनक्षत्राणांइदं चंद्रः सएवऋक्कां
तिर्यस्या॥ पुनः किंभूः नरकास्थिभूतनरस्य वृंमस्तक्
नृकपालइसर्थः॥ अस्थिक्कीकसंचविभर्तीतिपुनः किं
भूः त्रिदक् त्रिस्त्रः दशोचक्षुषीयस्यसः॥ पुनः किंभूः
इभेडाद्राजिना छछदः अछश्वासो छदश्च अछ
छदः समीचिनंवासः इभानां गजानां इदं महाग
जस्तस्याद्रं सरसं अजिनं चर्मतदेवा छछदमुत्त
मगासोयस्या॥ पुनः किंभूः अंबुमदंबुदालिगलर
कुगलस्य कंठस्य रक् क्रांतिः अंबुदं विद्यते येषु
ते अंबुमंतः सोदकाश्च्यते अंबुदश्च्यते षामालिः पंक्तिः

श्रोतरोयो विज्ञानाति सविद्वानात्र संशयः ॥ १५ ॥ अकारस्तु प्र
 वं यस्य ॥ ककारस्त्वेते यस्य ॥ श्लो इति अंतरे यस्य ॥ इत्यनेन अ
 श्लोक इति ॥ यः वेत्ति स विद्वान् ॥ १५ ॥ बिंबाकारं सुधातल्पं
 कांता वदनपंकजं ॥ अत्र क्रियापदं गुप्तं मर्यादादशो वार्षिकि ॥ १६ ॥
 एवं विधं कांता वदनं दशचुंब स्वेति ॥ १६ ॥ कः प्रार्थयते मदनवि
 कलया युवसा भाति कपुद्रं कमुपैति ध्रुवंगतायुः ॥ काना
 द्यरो भवति केन विभाति पद्मं वा स्यात्स्थि किं फलमुदाहर
 नारिकेलं ॥ १७ ॥ अस्पटिका ॥ ना ॥ अलि ॥ के ॥ रं अलिना ॥
 ततः समग्रं नालिकुरं ॥ १७ ॥ अर्जुनस्य इमे वाणां ने मे वाणाः
 शिखंडिनः ॥ छिंदंति मम गात्राणि माघमासे गंवा इव ॥ १८ ॥
 अस्यार्थः ॥ माघमायाः कर्कट्याः सेगवाः तदपसान्नीवमम
 गात्राणि छिंदंति ॥ तथैस्यार्थः ॥ माघमाकर्कटी प्रोक्ता तदपसानि

सेगवा इत्यादि ध्यानात् ॥ १८ ॥

मस्तद्वेरीरावणः तज्जः इंद्रजितः तच्छत्रुः इंद्रः तद्वाहनं
एरावतः तद्वेरीसिंहः तत्रोपविष्टा अतएव सर्वोपरितु
ष्टा ॥ अंबिकात्पातु ॥ ८ ॥ काकांता कालियारातेः पु
नरर्थे किमव्ययं किंवदं सर्वलोकाणां फलेषु किमसु
दरं ॥ ९ ॥ अबहिलापिकेयं ॥ मातुलिंगं समग्रमातु
लिंगं ॥ १० ॥ कोनिर्दग्धस्त्रिपुरजयिना कृश्वकर्णस्य ह
तानथाः कूलं विद्यत्यति कोकः परस्त्रीरतश्च ॥ कः
सन्नद्धो भवति समरे भूषणं किंकुचानां किंदुः स
गाद्रवति महतां मानपूजोपहरः ॥ ११ ॥ अंतर्लापिके
यं ॥ आश्रमेणोवास्यात्तराणि ॥ मारः ॥ नरः ॥ पूरः ॥ जारः ॥

पं.

छंदतुर

परः। हारः। ततः। समग्रं मानः पूजोपहारः॥१॥ व्यामोहं
तव भिंदंतु दु रितानि च॥ कर्तुं गुणमिमं श्लोकं यो जाना-
ति स पंडितः॥१॥ ३ः शिवः ३ः ब्रह्मा ॥ अः विष्णुः
इत्यनेन व्यतिजातः तेषां बहु वचने व्याः हरविधि
हरयः॥ तव मोहं भिंदंतु॥ दुरितानि च विंदंतु॥१॥
क्षोणीं वृंहति कुरोति दिविकालास्यं शिवायाः पतिभूता
नां कर्मयुक्तं जीवहरणं का समस्तत्रोः पुरी॥ कं रक्षंति
च साधवः पशुपतेः किं वाहनं त्रौच्यतां मारोहादव
रोहं तस्तु निपुणे रे वंद्यो रत्नरं॥१२॥ बहिली १२७

तु

पिकेयं॥भारं॥रंभा॥कालं॥लंका॥दीनं॥नदी॥१३॥
विहंगोवाहनंयेषांत्रिकचानांचयेधराः॥मुलसावा
सभागेतुदेवाःपावःसदा॥१३॥तेदेवाःवःयुष्मानूपांतु॥वि
गंडः॥हर्हसः॥गोवृषभः॥नएववाहनानियेषां॥त्रिःत्रिष्ट
लं॥कुकुमंडलुः॥चयंकु॥तानिधरुंतितेकर्मणिषष्टि॥
उउमा॥ललक्ष्मि॥सासावित्रीच॥१३॥कस्तुरीजाय
तेकस्मात्कोहमिकरिणांकुलो॥कांतारंबूहिक्वियुद्धमगा
सिंहःपलायते॥१४॥अतर्लपिकेयं॥मगात॥सिंहः॥
पलायते॥१४॥अपूर्वोयंमयादृष्टःकांतःकमललोचने॥

द्विश्वरणो यस्य ॥ चरणद्वयपूजनसामर्थ्याभावाच्चरणमि
 संनेन विना तत्सं सूचितं ॥ अतो हरो हरे कामे विधौ छागे
 रघो सुते इति वेजयंति ॥ पदं द्विश्वरं णो स्त्रियामिसमरः ॥
 कथं भूतश्चंद्रः अनुचितकलः नोपचिता अनुपचिता आ
 पूर्णा कला यस्य ॥ कला तु षोडशो भागा इत्यमरः ॥ सदा
 सिवमस्तके चंद्रमस एव च ॥ १६ ॥ लग्नीति प्रसिद्धं ॥
 नागाः सर्पाः यदपुर्णं ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥
 यदपुर्णं गवयः शिरः ॥ २५ ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥
 र्थः ॥ किं भूतं वपुः भूतं च वलं पदं मृशुभ्रं ॥ भूतं
 भस्मभूतिमिसमरः ॥ पुनः किं भूतं वपुः अगामजाधं

आगः हिमालयस्योस्तं मन्त्रापरवर्ती सा अर्धे यस्य तत्तु थोक्तं ॥
शैलवृक्षौ नगावगाविषमरः ॥ येन मारसदाहियेन भगवता
मारः मदन इति हेतोरदाहि भस्मीभूतः ॥ इतीति किं यमिनां
जितेन्द्रियाणामिसर्षः ॥ मतिर्बुद्धिः रामा सुस्त्री पुरा गङ्गा
तिर्यस्याः रामारागिणी माभूमास्तु ॥ अमानो नाप्रतिव
धे ॥ रामा वामा वामनेत्रा पुरंध्री इति हलायुधः ॥ रागो नु
रक्तो मासुर्यकुशादौ लोहिते पिचेति वै जयंती ॥ किंभूतः
सः सप्ताः जटाः सप्ताः सदा जटावै सराश्वेति हलायुधः
विभर्तीति विभ्रतधारयन्निसर्षः ॥ किंभूतः सप्ताश्वचुना
रुणकिरणनिभः सप्ता अश्वाः यस्य सः सप्ताश्वः सूर्यस्तेन

उच्यतेऽत्रेतिताः तैः सदृशः क्षतपंचाग्नि साधनत्वाद्वत्तशरीर
 त्वमिसर्धः ॥ अग्रे विस्तरेणालं ॥ २० ॥ कस्मिन्चसति कंसारिः
 कावृत्तिरधमावृत्ता ॥ को अहरोभुजंगानां किं दृष्ट्वा चलते
 मनः ॥ २१ ॥ कस्मिन्निति ॥ कंसारिः कस्मिन्चसति ॥ शेषे च
 अधमावृत्तिः कासेवाभुजंगानामहारः कः वायुः किं दृष्ट्वा
 मनश्चलते पररूपमिति ज्ञेयं ॥ २१ ॥ केषामानगजायुक्ता वा
 दत्तार्चवीश्वरगोजगाः ॥ शंकोदहेतुका जे शुवे देला स्वर्धूनी
 धराः ॥ २२ ॥ केषामानइति ॥ केषा ब्रह्मपत्नी मालक्ष्मी न
 गजापार्वती ॥ ताभिर्युक्ताः ॥ तथा वाचो हंसः वार्चः स्या
 द्रसमेषयोरिति हेमः ॥ वीश्वरः गरुडः गोजः नंदी तेर्गच्छं
 तीते वार्चवीश्वरगोजगाः ॥ तथा वेदाश्च इला च पृथ्वी च स

अगतः पांडवाः सर्वदुर्योधनसमीहितः ॥ तस्मै गां च सुवर्णं च रत्ना
निविधिविधानि च ॥ १९ ॥ अ दुः दु दुः ॥ १९ ॥ राजा राजा चितं ध्रे
रनुचितकालो यस्य चूडामणित्वं ॥ नागानागामजाध्वन
भसितधवलं यद्वपुर्भूषयंति ॥ मारामारागिणीभूयति
रित्यमिनां येन वो दौहिमारः स सा सप्ताश्वनुनारणकि
रणनिभः पातु विभ्रत्रिनेत्रः ॥ २० ॥ राजा राजा इति ॥ स
त्रिनेत्रः वः पात्स्य च यः सक्कः यस्य राजा चूडामणित्वं अर ॥
यस्य रद्रस्य राजा चंद्रः ॥ राजा प्रभो न पेचंद्रेयं क्षेक्षत्रिय
इंद्रयोरिति विश्वः ॥ चूडामणेर्भावः चूडामणित्वं शिरोरत्न
मिस्यर्थः ॥ चूडामणिः शिरोरत्नमिस्यमरः ॥ अर प्राप ॥ किं भू
तस्य तस्य अजा चितं ध्रेः अजेन विधिना अर्चितः पूजितो

गोकर्ण इति ॥ अंतर्लोपिकेयं ॥ ३ ॥ शिवः ॥ कुंधरणीमपायात् ना
 सात्पाशासु देवतुसकः गोकर्णः सर्पास्तेषामिदं वासुकिर्यदी
 यं अभरणं ॥ हयतेतद्व्यंगोरिदंगव्यंचहव्यंचहव्यंगवे
 अर्त्तमिति ॥ व्यहव्यात् वहिरिति यस्य गव्यहव्यात् यस्य
 ति शिवस्य मय्यहव्यात् वहिरिति अनेन च बकस्य तृतीयनेत्रो
 वहिरित्यर्थः ॥ कुंजं मदनं आददाह ॥ यस्य तृतीयनेत्रो
 थगव्यहव्या वहिर्मदनं भस्मीचकारेत्यर्थः ॥ की-भानां न
 क्षत्राणां मीनस्वामी चंद्रः स एव चूडामणिर्यस्य ॥ अगाम
 जापार्वती अर्धे अर्धं वा यस्य ॥ आदिगंतादिति पूर्वदिशाम
 तः दिगंतं मर्यादित्वे स्यादिदिगंतं तस्मादिति ॥ २४ ॥ ब्रजंति
 पद्मानिकदाविकासं प्रियामृते भर्तृदिकिं करोति ॥ कारात्रिषु
 दीनमुखाचनिसं सूर्योदयेरोदतिचक्रवाकी ॥ २५ ॥

पञ्चानिविकासं कदा व्रजंति ॥ सूर्योदये ॥ भर्तृरि मते सति किं करोति ॥ रो
दति ॥ रात्रीषु दीनमुखा काचक्रवा की ज्ञेयं ॥ २५ ॥ पुंसः संबोधनं किं वि
वदधति करीणां केरुचो ग्रेर्द्विषह्निं काते शून्यारिपूणां नरवरनरकं को
वधीद्रामकं किं ॥ केवर्षासु न स्युर्विसमिव हरिणा किं विदीर्णं नखा
ग्रेर्विध्याद्रिको विसर्पश्चिद्यटयति ततश्चर्मदावारिधूरः ॥ २६ ॥
पुंसः इति ॥ अंतर्लापिका ॥ सर्वप्रश्नास्तु एकस्मिन् चरणे संति ॥
पुंसः संबोधनं किं ॥ नः ॥ करिणां केरुचः शोभाः विदधति कुर्वते ॥
मदाः ॥ तथा अग्नेर्द्विषह्निं ॥ वारिजलं ॥ तथा ते रिपूणां शून्या
का ॥ पूः पुरिः ॥ तथा नरवरनरकं नरश्रेष्ठनरकनामा सुरंकः अ
वधीत् ॥ अः क्षणः ॥ पुनस्तस्मिन्नेव पदे इच्छं वर्णयति ॥ राम
कं रम्यं किं नर्मकीडावषासुकेन स्युः दावादावानलाः हरिणा
रसिं होवतारधारिणा विसमिव नखाग्रेः किं विदीर्णं विदारितं

दुर्घ.
१३

कव्य

रिपूरः रिपोदरः विंध्याद्रिं वि सर्पयन् स नृप सरन स नृत रूतकः
विद्युद्वयति अत्र समग्रं नर्मदा वा रिपूरः ॥ २६ ॥ रवेः कवेः किं स
मरस्य सारं च भयं किं किं मुञ्चति षोढाः ॥ खलाद्रयं विष्णुपदं
च केषां भागीरथी तीर समाश्रितानां ॥ २७ ॥ रवेरिति अंतर्ला
पिका ॥ चतुर्थान्वये अर्थानुसारेण क्रिया कल्पनीया ॥ रवेः
किं भाः कवेः किं गीः समरस्य संग्रामस्य सारं किं रथी च श्रे
भयं किं इति षोढाः जीवविशेषाः किं उञ्चति वा छतिरसं
खलात् भयं केषां भागीरथी तीर समाश्रितानां ॥ खल नृपादाश्रितानां ॥ भ
यमस्तीति भावः ॥ विष्णुपदं केषां ततः समग्रं भागीरथी
तीर समाश्रितानां ॥ २७ ॥ कावेरीरमरा जीवविलसद्
धबिंदुना ॥ मधुमास समीरेण वर्धते कुत्र कस्य का ॥ २८ ॥
कावेरीति ॥ कौराः इति पद छेदः ॥

२३

च
 धुनीं स्वर्नदीं च देला स्वर्धुन्यस्ताः परंती ते धराः का जेऽऽः कः
 विधाता अजः विष्णुः इति सां वः ते वः युष्मान् इति सुखं ददातु ॥ २२ ॥
 राम रामेति रामेति रामे रामे मनोरमे ॥ सहस्रनामत तुल्यं रामना
 मवरानने ॥ २३ ॥ रामेति ॥ हे वरानने पार्वती अहं यतः कारणात्
 मेमम सहस्रनामत तुल्यं रामनाम अस्ति ॥ तस्मात् कारणात् रामे
 अतिरमे ॥ किं भूतो हं रामराः राम एव राः धनं यस्य रामराः किं भूते
 रामे अतिरमे अति क्रांतारामा येन तस्मिन् शुद्ध इत्यर्थः ॥ पुनः
 किं भूते रामे मनोरमे मनः रमयतीति मनोरमस्तस्मिन् पुनः की
 दृशे वरानने वरं अननं यस्य तस्मिन् पार्वत्या संबोधनं वाराम
 विशेषणं ज्ञेयं सहस्रनामत तु सहस्रनामत नोतीति सहस्र
 नामतत् इत्यप्रपाटः ॥ २३ ॥ गोवर्णराजा भरणं यदीयं यद्गव्य
 हव्या कुञ्जगाददाह ॥ कुक्षेन चूडामणिरादिगंता प्रायादपाया

इति रामनामार्थः ॥ २४ ॥

दुर्घ-

१४

केन साकारि ममथ जनकं केन विराजयति तरुणी वदनं कुं
कुर्मण विष्णुना ॥ ३१ ॥ असादयति यद्रूपं करेणुः करणे वि
ना ॥ तत्ते भवतुराजेन्द्ररूपमक्षयमव्ययं ॥ ३२ ॥ असाद
यति यदिति ॥ केकाररेफणकारविना ॥ अएउरिति रेहितं ए
चोयवायावः इत्यनेन एकारस्य अयुततः ॥ अकः सवर्णाधी
र्घः ॥ इत्यनेन वायुरित्येवं रूपं आसौ दयति तत्ते अक्षयं भ
वतु ॥ ३२ ॥ इह वसुंधरा पाटचंदनं कस्य न प्रियं ॥ अनुस्वार
विलुप्तं च ओकारस्य प्रयोजनात् ॥ ३३ ॥ इह इति ॥ अअरि
का ओदनमिति तापर्यं अन्यसुगमं ॥ ३३ ॥ हनुमता हतारा
मः सीता हर्षमुपागता ॥ रुदंति राक्षसाः सर्वे हाहाराम
हता हता ॥ ३४ ॥ हनुमता इति ॥ आरामः वाटिका ॥ आराम

का

स्वाटुपवनमिसमरः ॥ ३४ ॥

२४

रम्परा जीव विलसद्गंधबुनामधुमाससमीरणेन वायुना काकु
त्रकस्य वर्धते ॥ कोरसिकानां काये १० कामस्य इः लक्ष्मीः समृद्धिः
वर्धते ॥ वृद्धिं प्राप्नोति ॥ २८ ॥ विषं भुंक्ष्व सहामासे विनाशं यास्य
सिद्धवं ॥ नाभ्यां केन विनाराज-क्षणाजिनमकुटवं ॥ २९ ॥ विषं
भुंक्ष्वेति ॥ हेराजन् विषं विगतषकारं नाभ्या विनाचाकुटवं
क्षणाजिनं राज्यमिसर्थः ॥ अमासेः सह भुंक्ष्वशं सुखं यास्यसि
॥ २९ ॥ कोदुराध्यस्य मोहाय काप्रिया सुरविद्विषः ॥ पदं प्रभवि
न के किं कोहं दधे दभूषणं ॥ ३० ॥ कोदुराध्यस्येति ॥ दुराध्यस्य
मोहाय कः भवः ॥ ३० ॥ नराकाश्या किमिच्छति भूपानां कार
णहितः ॥ को वं द्यः सर्वदेवानां दीयतामेव मुत्तरं ॥ ३१ ॥
नरा इति ॥ मत्स्यं जयः ॥ ततस्समग्रं कामरिरहितामिच्छति भूपः ॥

भारानरेन सादृश्यं श्रद्धया शशिनं दधौ ॥ इहैव गोप्यते कर्ता
योजानाति सपडितः ॥ ३५ ॥ गौरी इति ॥ इह कामं हंतीति इह
महादेवः ॥ ३५ ॥ अदृशूला जनपदाः शिवशूलाश्चतुःपथाः
प्रमदाः केशशूलिः यो भविष्यति कलौ युगे ॥ ३६ ॥ अदृशू
ला इति ॥ अशूदेलाः अभविक्रियाः जनपदाः भविष्यति
चतुःपथाः ब्राह्मणाः शिवशूलादेवशूलाः प्रमदा केशशू
लिन्यः भविष्यति ॥ भगशूलिः याः भविष्यति ॥ एते कलि
युगे इति ज्ञेयं ॥ केशो भगमिति प्रोक्ता शूलो विक्रिय उच्यते
॥ ३६ ॥ मोमारा मम मादं देहया गदलनं भषः ॥ यस्येतानि
निवर्तते तस्य मुक्तिः करे स्थिता ॥ ३७ ॥ मोमारा इति ॥ अंत
र्लोपिकेयं ॥ मोहः मायारागः ॥ मदः ॥ मलः ॥ मानः ॥ दंभः ॥

३५

१५१

१५१

२०१५

का
को

द्वेषः ॥ शेषं स्पष्टं ॥ ३७ ॥ चतुरंगे कला जाते विज्ञानाय धनाय च ॥ विद्वान्
वैतु विद्वान्सः किं तु कर्म क्रियापदं २८ चतुरंग इति ॥ विज्ञानाय धनाय च त्वे
यि कला जाते सति अहमिति शेषः चतुरंगपुरुषंगे गच्छामि त्वर्थः ॥ विद्वान्
सः कर्म तु इति पुनः क्रियापदं किमिति इति विद्वान् कुर्वतु विचारं कुर्वतु ॥ २९
भूते कं प मये इत्यर्थं का सारे दुः खिता अमी ॥ कुर्वी रामान सहं साग मि
ष्यं ति धनास्यये २९ भूतेति ॥ दुर्वीरा दुष्टजलेन निवृत्तं कथितं शेषं सु
गमं २९ को नयति जगदशेषं कथं विभराव भववं विष्णुः ॥ नीचः कुत्र
सर्वगः पाणिनी सूत्रं कीदृशं ३० को नयति इति अशेषं जगत्कः नयति
यमः विष्णुः कं विभराव भव ॥ अगं ॥ नीचः कुत्र सर्वगः भवति ॥ धने ॥
पाणिनी सूत्रं कीदृशं यमो गं धने ३० येनासौ ख्य भुगा मुकुत्र वसति स
काग्रहं मलिनः कः पुत्रो विरहेण नोदहति कः कामी स्त्रियं कां व्रजेत् ॥ राजा
नं जनता क मिच्छति वरावारेषु के भूतलये यत्नोत्तर मधमाक्षरपदं किं स्या ३१